అథర్వ వేదీయ

శాంతి ప్రార్థన

(శాంతి సూక్తము - అథర్వ. 19-1-9)

కర్త :

పరమేశ్వరుడు

భావార్థము :

డా॥ కోడూరి సుబ్బారావు

(ముముక్షు ముని)

(గాయత్రీ ఆశ్రమ ప్రచురణ)

ప్రకాశకీయం

వేదము భగవంతుని జ్ఞానం. చతుర్వేదాలలో చివరిదైన అథర్వ వేదంలోని ఈ శాంతి ప్రార్థన కూడా భగవంతుడు మానవులకు ఉపదేశించినదే. కరుణామయుడు, న్యాయకారి, సచ్చిదానంద స్వరూప పరమేశ్వరుడు తన సృష్టిలో నివసించే ప్రాణులన్నీ శాంతి జీవనం గడపాలనే కోరుతాడు. ఐనా జీవులు చేసే పుణ్య - పాప కర్మలవలన సుఖ-దుఃఖాలననుభవింపక తప్పదు. సర్వశక్తిమంతుడైన భగవంతుడు కూడా నియమపాలన చేస్తాడు. అందుకే ఋషులు -

కర్మవైచిత్ర్యాత్ సృష్టివైచిత్ర్యమ్ ।

జీవులు చేసే పుణ్య-పాపకర్మల తగిన సుఖ దుఃఖాల ననుభవించేందుకు వీలుగా భగవంతుడు ఈ సృష్టి రచనను చేస్తుంటా దన్నారు. ఇది పరమ సత్యం. కనుక మనమంతా ఈ శాంతి ప్రార్థన ద్వారా మనసా - వాచా కర్మణా సంకల్పించి, తదనుకూల క్రియా చరణతో ప్రపంచంలో శాంతిని నెలకొల్పుకోవాలి.

మీ

సంధ్యావందనం శ్రీనివాసరావు

తొలి పలుకులు

విశ్వశాంతికి మనవంతు ప్రయత్నము

నేడు పండిత పామరులెల్లరు ఆత్మశాంతిని, విశ్వశాంతిని కాంక్షించువారే. మరి అందుకొఱకు ప్రయత్నించు వారెందరు? 'శాంతి' అను పదమున కర్థమేమి ? ఎన్ని రకముల శాంతిని మనము కాంక్షించవలెను? అందుకు శ్రేష్ఠతమ ఉపాయమేమి ? ఇవి ఆలోచింప వలసిన విషయములు.

'శము-ఉపశమే' అను ధాతువుతో శాంతి పదమేర్పడును. శాంతి యనగా దుఃఖోపశమనము. మనకు కలుగు దుఃఖములను మూడు వర్గములుగా విభజింపవచ్చును. అవి -

1. ఆధ్యాత్మిక దుఃఖములు : మన శరీరము ద్వారా కలుగు రోగాదులు, మనస్సు ద్వారా కలుగు ఈర్ష్యా రాగ ద్వేష అవమానాదులు.

2. ఆధిభౌతిక దుఃఖములు : ఇతర ప్రాణుల ద్వారా కలుగు కష్టములు. దొంగలు, దోపిడిగాండ్రు, హంతకులు, శత్రువులు మొ॥లగు మానవుల ద్వారాను, సర్ప వ్యాఘ్ర విషకీటకాది ప్రాణుల ద్వారాను సంభవించు ఆపదలు.

3. ఆధి దైవిక దుఃఖములు : దైవ విధిచే కలుగు అతి వృష్టి, అనావృష్టి, భూకంప, అగ్ని ప్రమాదాదులు.

ఈ మూడింటి నుండి ఉపశమనము బొందుటకు ప్రతి మానవుడు తన శక్తి కొలది ప్రయత్నించవలెను. అందుకు తగిన జ్ఞానమును వృద్ధి పరచుకొనవలెను. తదుపరియే పరమేశ్వరుని ప్రార్థించవలెను. పూర్ణపురుషార్థముతో కూడిన ప్రార్థనయే ఈశ్వరానుగ్రహమునకు పాత్రము.

వేదము పరమేశ్వర వాణి. అందలి ఉపదేశములే శాంతికి శ్రేష్ఠతమ మార్గములు. శాంతిని బొందుటకు అనేక ఉపాయములు వేదములందు విస్తృతముగా గలవు. అందు కొన్నింటిని ఈ అథర్వవేదీయ శాంతి సూక్తము వివరించును. వాటిని అర్థభావనతో పఠించుచు మన శక్తి కొలది అగ్ని హోత్రములో ఆహుతుల నిచ్చి భౌతిక పదార్థములలో శాంతిని నెలకొల్ప యత్నింతము రండు. ఏలయన అగ్నిహోత్రములో వేసిన ఔషధీఘృతములు భూలోకమున అగ్ని రూపముననను, భువర్లోకమున - అంతరిక్షమున వాయురూపముననను, పరిణమించి సమస్త జడ చేతన భూతములలో శాంతిని తెచ్చును. చివరకు సూక్ష్మాంశము ద్యులోకమున సూర్యుని చేరి దైవిక ఉపద్రవములు రాకుండా నిరోధించును.

- కోడూరి సుబ్బారావు

(ముముక్షువు)

ఓ౩మ్

శాంతి సూక్తము

(అథర్వ వేదము (కాం. 19 అను. 1 సూ. 9)

ఓం శాన్తా ద్యౌః శాన్తా పృథివీ
శాన్త మిదముర్వ z న్తరిక్షమ్ ।
శాన్తా ఉదన్వతీరాపః
శాన్తా నః సన్త్వో షధీః ॥ (1)

భావార్థము : ఓ శాంతిదాయక పరమపిత పరమేశ్వర ! నీ కృపవలన ద్యు పృథివీ అంతరిక్షములు మాకు శాంతిదాయకము లగును గాక! ఉత్తమ జలముతో ప్రవహించు నదీ నదములు, అన్న సోమలతాది ఓషధులు మాకు శాంతిని యిచ్చును గాక !

ఓం శాన్తాని పూర్వ రూపాణి
శాన్తం నో z స్తు కృతాకృతమ్ ।
శాన్తం భూతం చ భవ్యం చ
సర్వమేవ శమస్తు నః ॥ (2)

భా. అ. : ఓ అంతర్యామియైన ఈశ్వర ! ఓ న్యాయకారి ! మే మొనర్చు కర్మలకు పూర్వరూపమైన మా చిత్త సంస్కారములు, కార్యరూపమును ధరించిన కర్మలు ధరించనున్న ఆలోచనలు మాకు శాంతి నిచ్చు నవియే అగును గాక !

ఓం ఇయం యా పరమేష్ఠినీ
వాగ్దేవీ బ్రహ్మ సంశితా ।
యయైవ ససృజే ఘోరం
తయైవ శాన్తిరస్తు నః ॥ (3)

భా.అ. : ఓ ఈశ్వర ! వేద జ్ఞానముతో పదును పెట్టబడిన దివ్యమైన మా వాణి, మమ్ము నీ ఆనంద ధామమునకు చేర్చును. ఆ వాణియే దూషితమైన ఘోర అనర్థములకు కారణమగును. గాన ఓ దేవా ! నీ కృప వలన ఆ మా వాణి మాకు ఎప్పుడును శాంతి నిచ్చునదియే యగును గాక !

ఓం ఇదం యత్ పరమేష్ఠినం
మనో వాం బ్రహ్మ సంశితమ్ ।
యేనైవ ససృజే ఘోరం
తేనైవ శాన్తి రస్తు నః ॥ (4)

భా.అ. హే అంతర్యామిన్ ఈశ్వర ! బ్రహ్మ (వేద) జ్ఞానముతో పుష్టిని బొందిన మా స్త్రీ పురుషు లిరువురి మనస్సు మమ్ము నిన్ను చేర్చుచున్నది. ఆ మనసే అజ్ఞానముతో కూడి ఘోర పాపములకు కారణమై నీనుండిదూరము చేయుచున్నది. గాన హేప్రభూ! అట్టి మా మనస్సు మాకు శాంతి దాయకమే అగును గాక !

ఓం ఇమాని యాని పఞ్చేన్ద్రియాణి
మనః షష్ఠాని మే హృది బ్రహ్మణా సంశితాని ।
యైరేవ ససృజే ఘోరం
తైరేవ శాన్తిరస్తు నః ॥ (5)

భా.అ. : హే సర్వసాక్షి । పరమేశ్వర । వేద విజ్ఞానముతో సంశితమైన (తేజస్వంతమైన) మా పంచేంద్రియములు, అరవదైన మనస్సు మా హృదయమున నెలకొన్న మాకు శుభములే కలుగును. అవియే రాగ ద్వేషములతో దూషితములైన భయంకర పాపములకు కారణమగును హే ఈశ్వర ! నీ కృప వలన ఆ యింద్రియ మనస్సులు మాకు శాంతి నిచ్చునవియే అగును గాక.

ఓం శంనో మిత్రః శం వరుణః
శం విష్ణు : శం ప్రజాపతిః ।
శం న ఇన్ద్రో బృహస్పతి :
శం నో భవత్వర్యమా ॥ (6)

భా.అ. హే రక్షకా ! మా మిత్రులు శ్రేష్ఠ పురుషులు విజ్ఞాన వేత్తలు, ప్రజాపతులైన మా రాజులు మాకు శాంతిని చేకూర్చువారే అగుదురు గాక! మా దేశ భాగ్యవంతులు, మేధావులు, న్యాయవేత్తలు మాకు శుభముల గూర్చ శ్రమింతురు గాక !

ఓం శం నో మిత్రః శం వరుణ :
శం వివస్వాఞ్ఛ మన్తక : ।
ఉత్పాతాః పార్థివా న్తరిక్షా :
శంనో దివిచరా గ్రహా : ॥ (7)

భా. అ.: హే ఈశ ! నీ శాసనము వలన మిత్ర రక్షకుల వంటి ప్రాణాపాన వాయువులు, వివిధ ప్రకారముల భాసించు వివ్వసంతుడైన సూర్యుడు మరియు మృత్యువుకూడా మాకు శాంతి దాయకములే అగును గాక !

ఓం శం నో భూమి ర్వేప్యమానా
శముల్కా నిర్హతం చ యత్ ।
శం గావో లోహిత క్షీరా :
శం భూమిరవ తీర్యతీ: ॥ (8)

భా.అ.: హే రక్షక ! సృష్టి గమనములో జరుగుచుండు భూకంపములు, ఉల్కాపాతములు, దోషయుక్త గోక్షీరాదులు, భూమి శృంగుదలలు నీ కృపవలన మాకు శాంతిదాయకములే అగును గాక ! అట్టి ఉపద్రవములనుండి రక్షించుకొను జ్ఞానమును మాకు నీవు ప్రసాదించి మమ్ము జాగరూకుల జేయుదువు గాక !

ఓం నక్షత్ర ముల్కాభిహతం శమస్తు నః
శం నోభిచారా : శము సన్తు కృత్యా : ।
శం నో నిఖాతా వల్గా :
శముల్కా దేశోపసర్గాః శము నో భవన్తు ॥ (9)

భా.అ.: హే దయాసాగరా ! ఉల్కలుగా నష్టమగుచున్న నక్షత్రములు, అట్లే ఇతరుల విరుద్ధాచరణములు, హింసాది ప్రవృత్తులు మాకు శాంతి నిచ్చునవియే అగును గాక! మేము నిర్మించు సొరంగాదులు, భూమిపై పడుచుండు ఉల్కలు, దేశములోని కరువు కాటకాది ఉపద్రవములు మాకు శాంతిని యిచ్చునవియే అగును గాక ! హే ప్రభో ! వాటిని తరించు జ్ఞానమును మా కిచ్చి కాపాడుము తండ్రీ!

ఓం శం నో గ్రహాశ్చాన్ద్రమసా :
శమాదిత్యశ్చ రాహుణా ।
శం నో మృత్యు ర్ధూమకేతు :
శం రుద్రా స్తిగ్మతేజసః ॥ (10)

భా.అ. : ఓ ఈశ్వరా ! నీ కృపవలన, చంద్రులతో (ఉపగ్రహములతో) కూడియుండు గ్రహములు, ఆదిత్యుని ప్రకాశమున కల్గుపడు రాహువులు (నీడలు) మాకు శాంతిదాయకము లగును గాక! నీ దయవలన మృత్యురూప తోకచుక్కాదులు, తీక్షణ ప్రకాశముగల బృహస్పత్యాది గ్రహములు మాకు శాంతి దాయకములే అగును గాక!

ఓం శం రుద్రాః శం వసవః
శమాదిత్యాః శమగ్నయః ।
శం నో మహర్షయో దేవా :
శం దేవాః శం బృహస్పతిః ॥ (11)

భా.అ. : ఓ వేద విద్యాదాతా ! ఈశ్వర ! నీ కృపవలన వసు రుద్ర ఆదిత్య బ్రహ్మచారులు, నాయకులు మాకు శాంతిని చేకూర్చువారు అగుదురుగాక ! మహర్షులైన విద్వాంసులు, విజ్ఞానవేత్తలు, మేధావులు అందరు మాకు శాంతిని ప్రాప్తింప చేయువారే అగుదురు గాక !

ఓం బ్రహ్మా ప్రజాపతిర్ధాతా లోకా వేదా :
సప్త ఋషయో ऽ గ్నయ : ।
తైర్మే కృతం స్వస్త్యయనమిన్ద్రో మే శర్మ యచ్ఛతు
బ్రహ్మా మే శర్మ యచ్ఛతు ॥

విశ్వే మే దేవా : శర్మ యచ్ఛన్తు,

సర్వే మే దేవాః శర్మ యచ్ఛన్తు ॥ (12)

భా.అ : ఓ శాంతిదాతా ! మా దేశమున పూర్ణ విద్వాంసులైన బ్రహ్మలు, ప్రజాపాలకులు, న్యాయాధీశులు, సమస్త లోకములు (రాష్ట్రములు), ఋగాది వేదములు, జ్ఞానేంద్రియ మనోబుద్ధులు, నాయక గణము, పరమేశ్వర రచిత సర్వ పదార్థములు, వేదములు మాకు శాంతిని ప్రసాదించునవి అగును గాక ! విశ్వ కళ్యాణమును గోరు విద్వాంసులు, విజ్ఞానవేత్తలు అందరు మాకు శాంతిని తెచ్చువారే అగుదురు గాక !

ఓం యాని కాని చిద్యాన్తాని

లోకే సప్త ఋషయో విదుః ।

సర్వాణి శం భవన్తు మే

శం మే అస్త్వభయం మే అస్తు ॥ (13)

భా. అ. : ఓ అభయదాత ! సప్తఋషులుగా వర్ణింపబడు మా త్వక్ చక్షు శ్రోత్ర జిహ్వా ఘ్రాణ మనో బుద్ధులు ఏఏ కర్మలను ఎరుగుచున్నవో అవి యన్నియు మాకు శాంతి నిచ్చునవియే అగును గాక!

అవి మాకు ఆరోగ్య ధైర్యాదులనిచ్చి శాంతిని, నిర్భయతను ఇచ్చును గాక !

ఓం పృథివీ శాన్తి రన్తరిక్షం శాన్తిర్ ద్యౌ : శాన్తి రాప :

శాన్తి రోషధయః శాన్తి ర్వనస్పతయ :

శాన్తి ర్విశ్వే మే దేవాః శాన్తి : ,

సర్వే మే దేవా ః శాన్తిః, శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిభి ః ।
తాభిః శాన్తిభిః, సర్వ శాన్తిభిః, శమయామో z హం
యదిహ ఘోరం, యదిహ క్రూరం, యదిహ పాపం
తచ్ఛాన్తం, తచ్ఛివం, సర్వమేవ శమస్తు నః ॥ (14)

భా.అ.: ఓ శాంతిదాత ! సర్వేశ్వరా ! నీ కృప వలన పృథివీ అంతరిక్ష ద్యులోకములు మాకు శాంతి దాయకము లగును గాక ! జల ఓషధీ వనస్పతులు మాకు శాంతి నిచ్చునవి యగును గాక! అవి యివి యన నేల సమస్త జడ చేతన దేవతా గణములు మాకు శాంతి దాయకములే యగును గాక ! శాంతి కొరకు చేయు మా సర్వ ప్రయత్నములు మాకు శాంతిని, ధైర్య సాహసములను యిచ్చునవి యగును గాక ! ఆ శాంతి ప్రయత్నములతో మేము సర్వవిధ శాంతులను బొందుదుముగాక! సర్వదా, సర్వథా, సర్వత్ర శాంతినే బొందుదుము గాక ! అంతర్యామియైన హే రక్షకా ! మాలో ఏ అజ్ఞాన ఘోర భయంకర క్రూర పాపము లున్నవో అవి యన్నియు నీ కృప వలన శమించి మాకు శుభములే కలుగును గాక ! సర్వము మాకు శాంతి దాయకమే అగును గాక !

ఓం శాంతి శ్శాన్తి శ్శాన్తి ః ।

హే సర్వ రక్షక సర్వేశ్వర ! నీ కృపవలన మా ఆధ్యాత్మిక, ఆధిభౌతిక, ఆధిదైవిక కష్టములన్నియు శమించును గాక !

శమ్ ఇతి ఓ3మ్

శాంతి హోమ విధి

మాచే ప్రచురింపబడిన (లేదా మరెవరిదైనా) వైదిక సంధ్యాగ్నిహోత్ర విధిలోని అగ్నిహోత్ర విధిని పూర్తి గావించి ఈ శాంతి సూక్త మంత్రములతో ఆహుతు లివ్వవలెను. ఆహుతులిచ్చునపుడు మంత్రముల చివర 'స్వాహా' కారము పలుకుచు ఘృతమును, హోమ ద్రవ్యమును ఆహుతి యివ్వవలెను. తదుపరి **'ఇదం శాన్త్యయే - ఇదం న మమ'** అను మాటలు పలుకవలెను. ఈ మంత్రములను గాయత్రీ సంపుటితము చేసి అనగా ఒక శాంతి మంత్రమును, తదుపరి గాయత్రీ మంత్రమును పఠించుచు ఆహుతులివ్వవచ్చును. గాయత్రీ మంత్రము ఈ పుస్తకము చివరి పుటలో గలదు. చివరగా 'సర్వం వై పూర్ణగ్ం స్వాహా' అను మూడు పూర్ణాహుతుల నిచ్చి ఈ శాంతి హోమవిధిని పూర్తిగావించవలెను. కుల మత ప్రాంత సాంప్రదాయ భేదములేక స్త్రీ పురుషులెల్లరు ఈ హోమము చేయవచ్చును.

సర్వేభవంతు సుఖినః

దేవ యజ్ఞము

శ్రీ కృష్ణ ఉవాచ.

శ్లో: దేవాన్ భావయతానేన
తే దేవా భావయంతు వః।
పరస్పరం భావయంతః
శ్రేయః పరమవాప్స్యథ॥ (భగవద్గీత 3-11)

భా.అ : ఈ అగ్ని హోత్రమువలన పృథివ్యాది దేవతలు (ప్రకృతిక శక్తులు) సంస్కరింపబడును. అట్టి సంస్కరింపబడిన దేవతలు మిమ్ము ఆయురారోగ్య బల వీర్యవంతుల చేయును. ఇట్లు పరస్పర సంస్కరణ క్రియలద్వారా మీరు ఉత్తమ శ్రేయస్సును బొందగలరు.